

A tájhasználat hatása a Nagy-morotva fitoplankton közösségének szezonális összetételére

Grigorszky István - Nagy Sándor Alex - Dévai György - Ács Éva - Berta Csaba - Antal László –
Nyeste Krisztián - Somlyai Imre.

Hullámtéri Konferencia – Vízügyi Ágazati Szakmai Továbbképzés

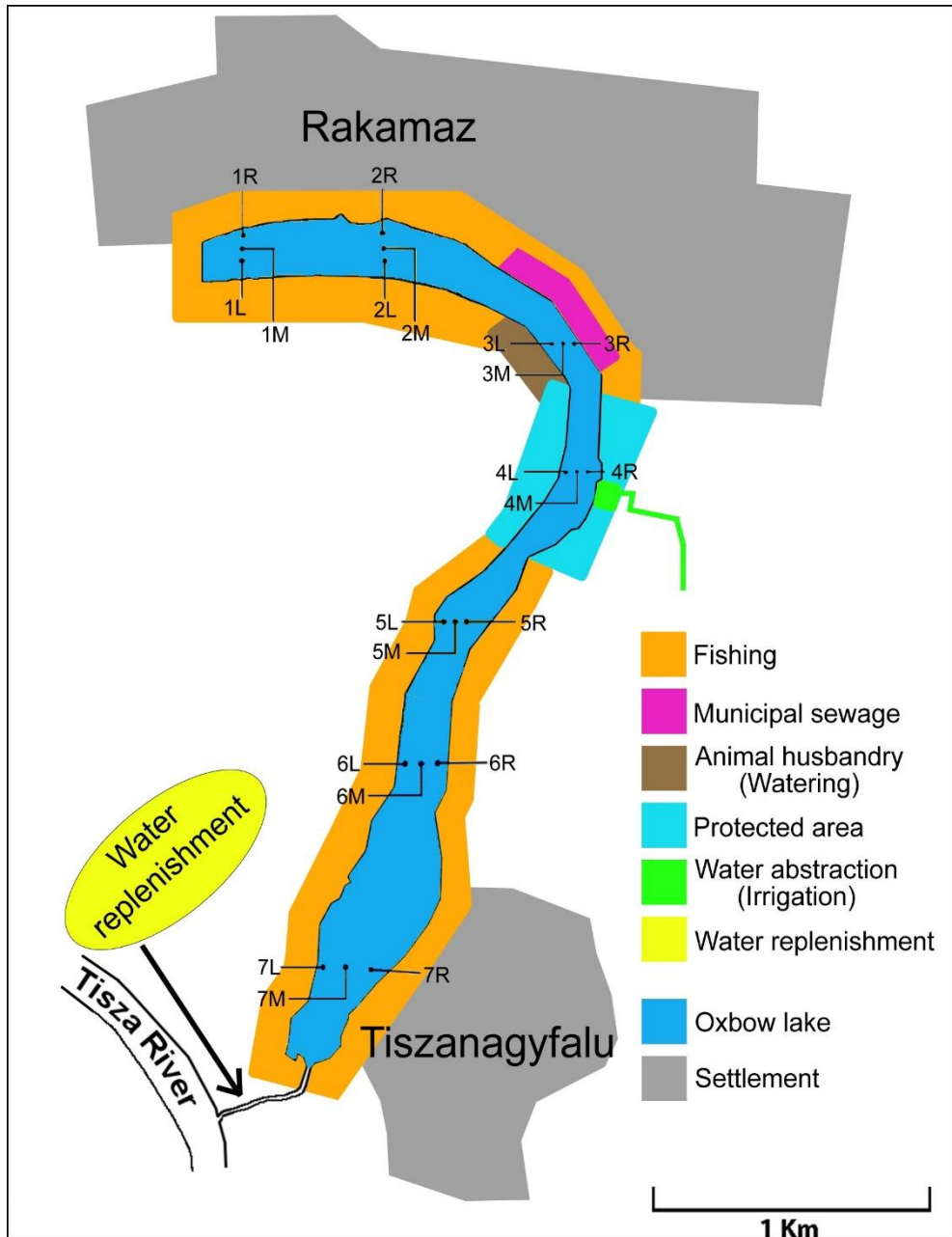

Baja, 2022. június 8.

MIÉRT PONT A LEBEGŐ ALGÁK?

„Az élőlények előfordulásában, megjelenésében, mennyiségében és viselkedésében rejlő információk kódja – a faj neve. Fajismeret nélkül nincs sem elméleti sem gyakorlati korszerű hidrobiológia” írta 1972-ben Felföldy Lajos.

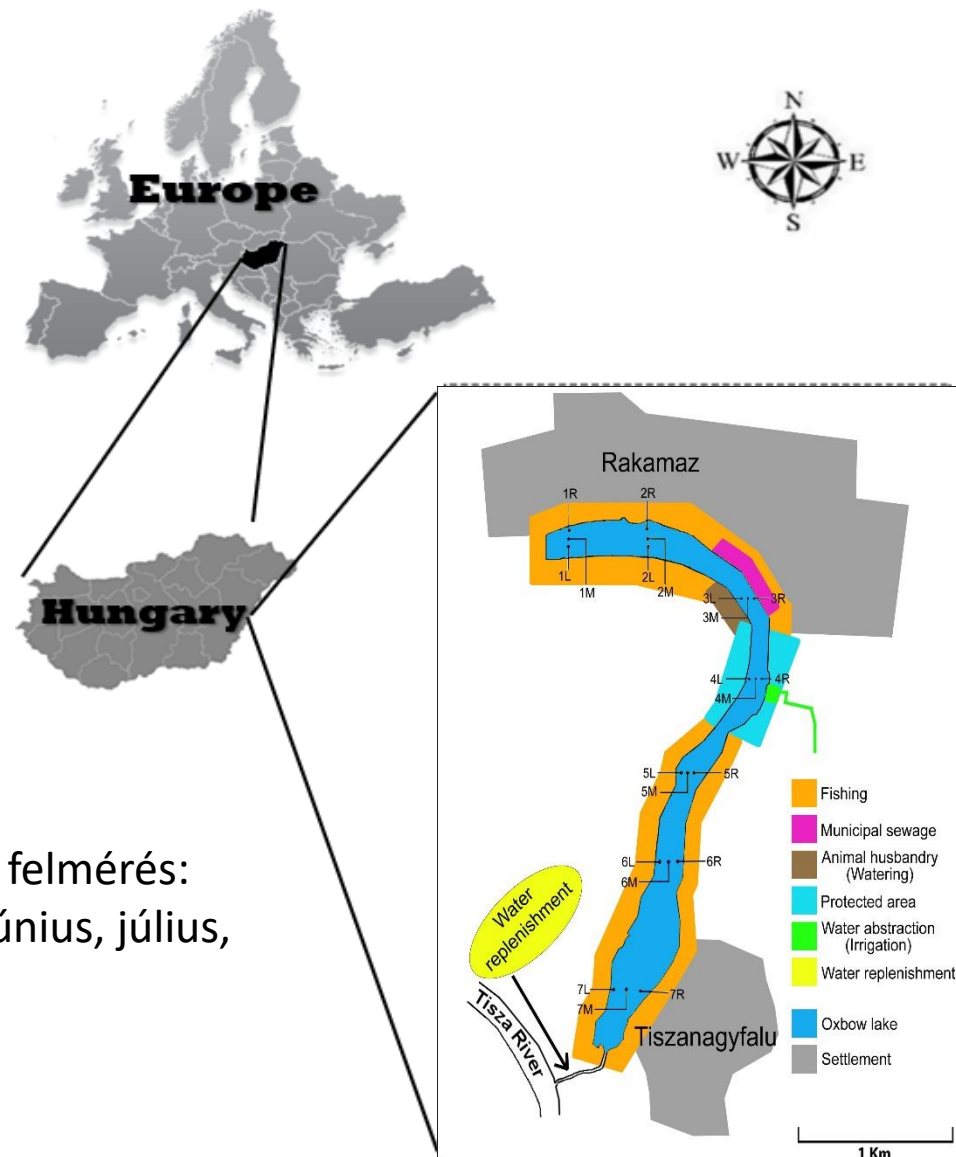

Célok:

- A különböző vízhasználatok hatásainak elemzése a Nagy-morotva fizikai és kémiai tulajdonságaira vonatkozóan.
- A Nagy-morotva algaközössége változásainak nyomon követése a különböző mintavételi időszakokban és ezen változások kapcsolata a tájhasználattal.

Anyag és módszer

- A holtmeder természetes lefűződéssel alakult ki, a Tisza bal parti hullámterén helyezkedik el.
- Közigazgatásilag a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tiszanagyfalu és Rakamaz községekhez tartozik.
- Hossza 4,4 km, átlagos szélessége 205 m, területe 90 ha, átlagos vízmélysége 1,8 m, víztérfogata 1,6 millió m³.
- Vízutánpótlása a tiszanagyfalui végen zsilipen át, szivattyúval megoldott, de a tokaji vízmérce szerinti 700 cm vízállás felett már a víz a nyári gáton átbukva is tölti a medret.
- A holtmeder középső részén található vízkivételi mű, melyen keresztül nyerik a környező mezőgazdasági területek öntözővizét.

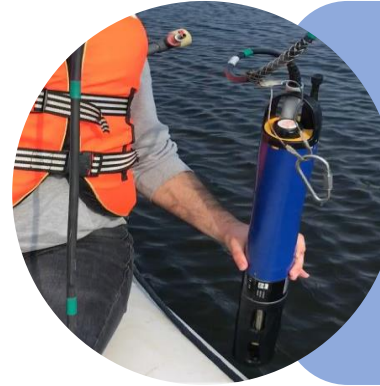

Mintavétel, felmérés:
2019 április, június, július,
október

Mintavétel, mintafeldolgozás

Az alga minták a helyszínen samples Lugol-oldattal konzerváltuk.

A helyszíni méréseket a YSI EXO-2-S3 multiparaméteres szondával mértük (hőmérséklet, vezetőképesség, oxigéntartalom, összes sótartalom, pH, redoxi potenciál).

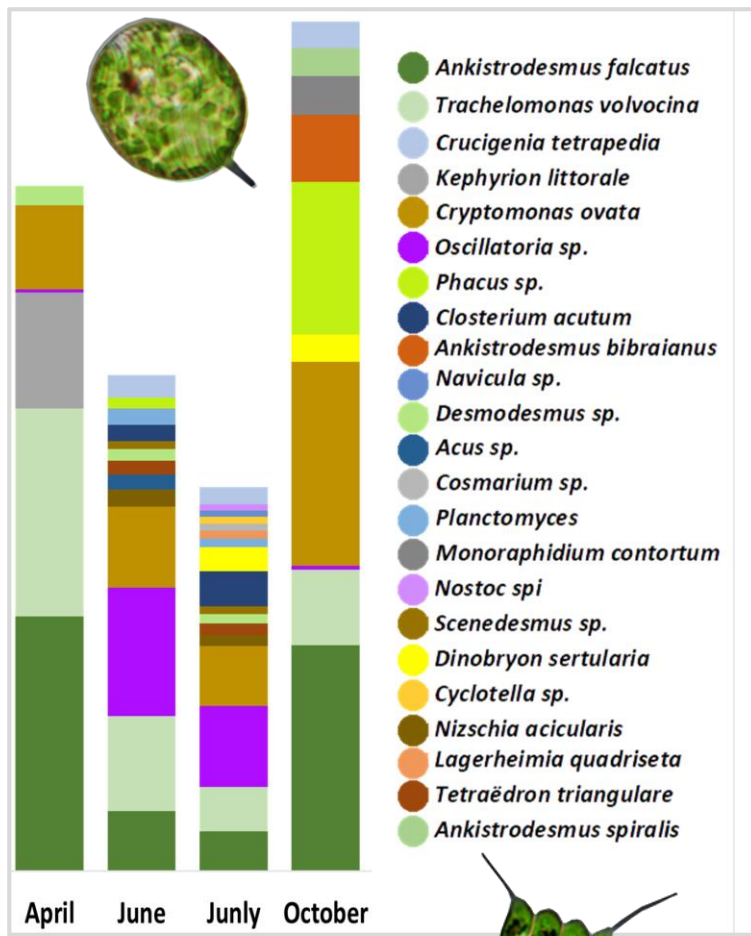

Az alábbi változókat mértük a laboratóriumi vizsgálatok során: total suspended solids, ORP, chlorophyll-a, Cl^- , SO_4^{2-} , NO_2^- -N, NO_3^- -N, NH_4^+ -N, Kjeldahl-N, PO_4^{3-} , total-P, COD_{Cr} , COD_{sMn} , BOD_5 , CO_3^{2-} , HCO_3^- , and huminsav.

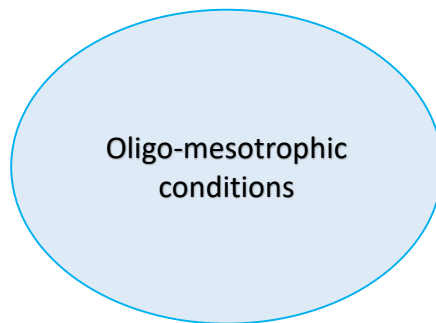

Az algákat Olympus-BX53 mikroszkóppal határoztuk és Olympus-IX73 fordított mikroszkóppal számoltuk.

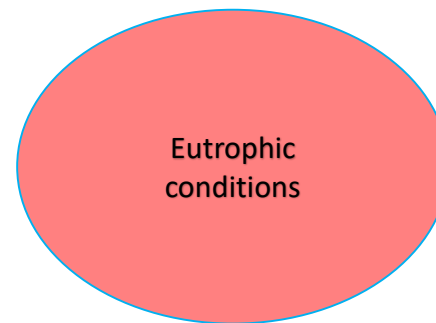
Algaplankton közösségek
rendkívül eltérőek voltak

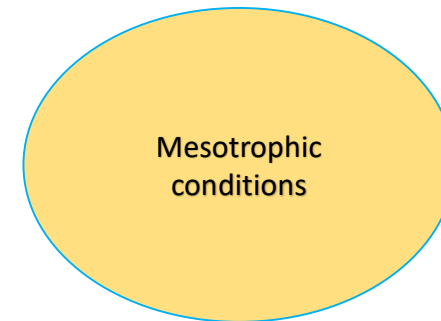
Eredmények

Spring season

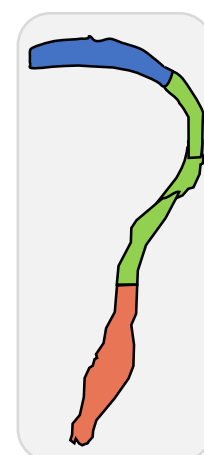
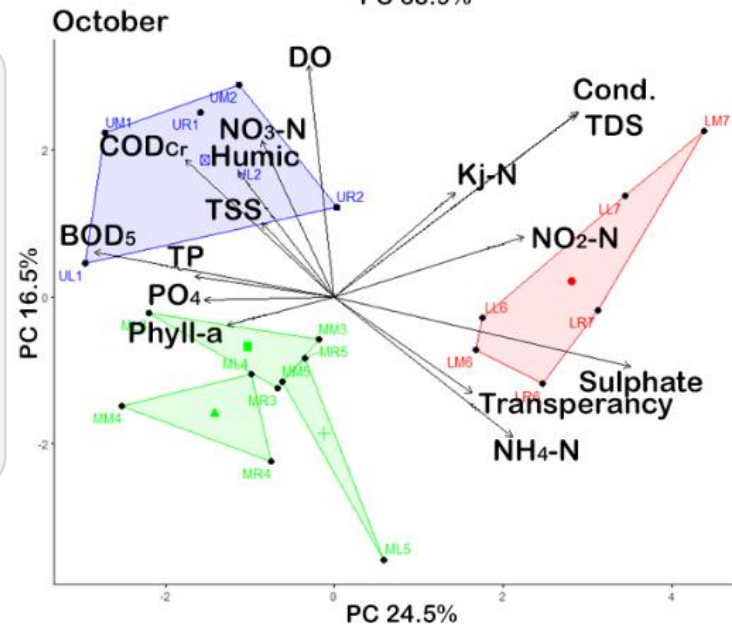
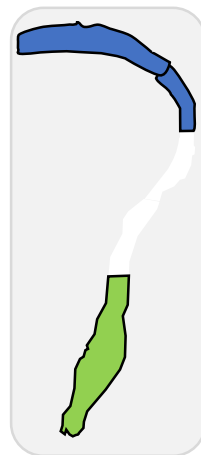
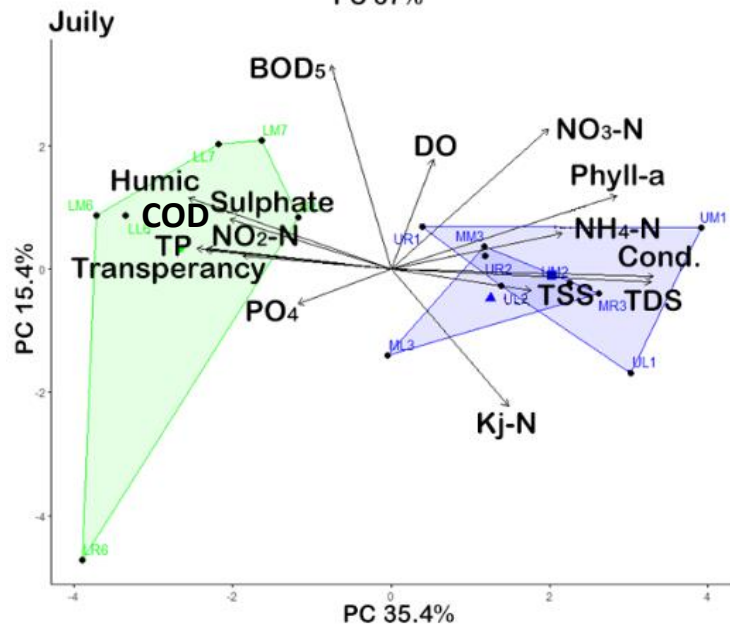
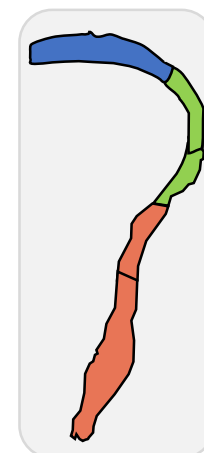
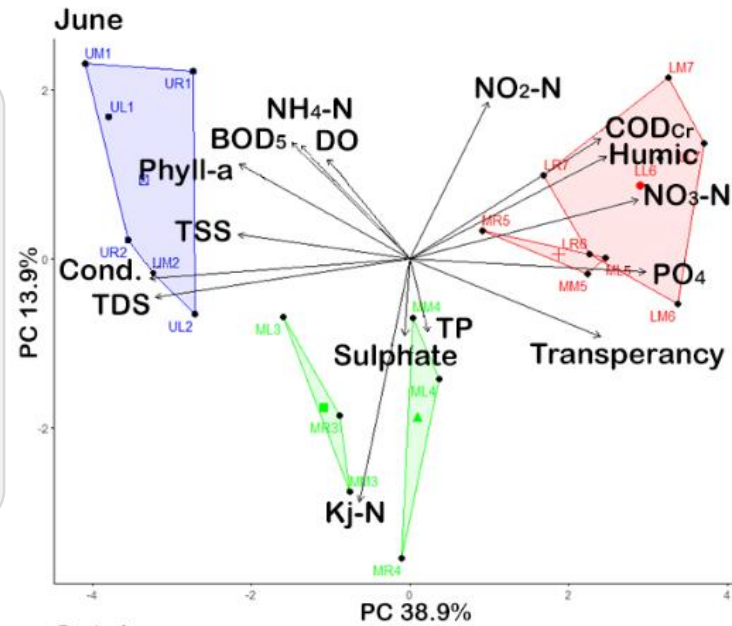
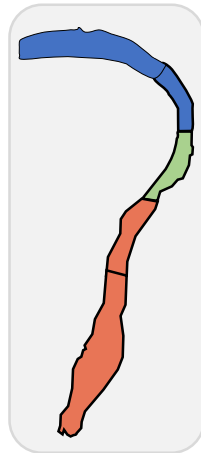
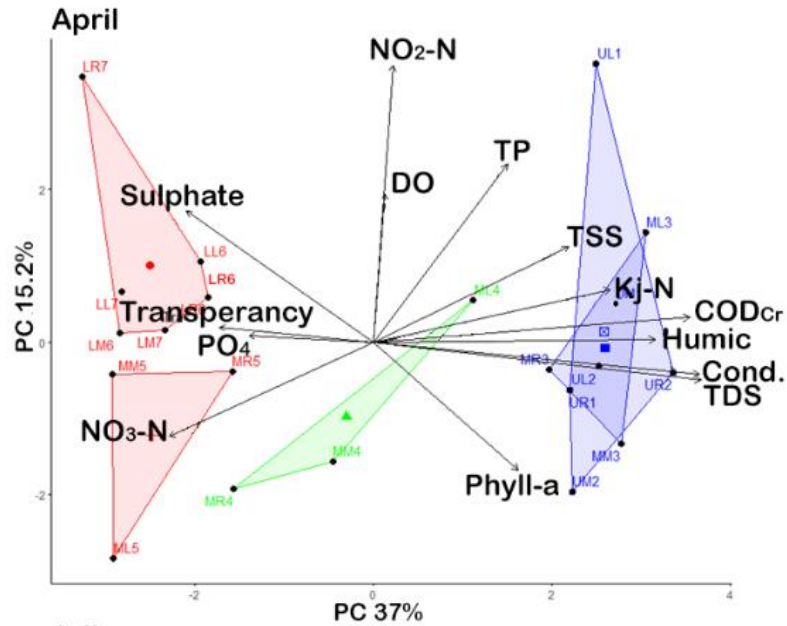
Summer season

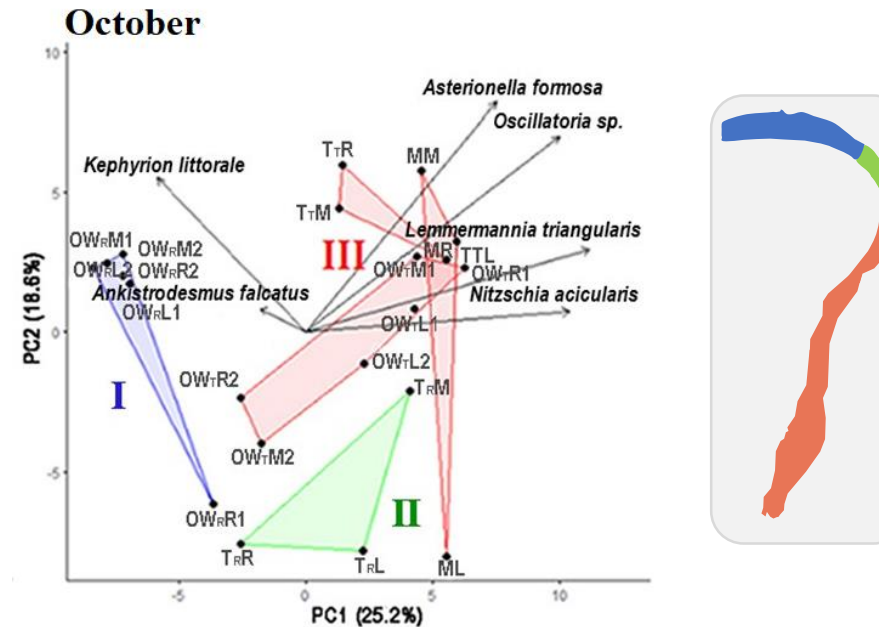
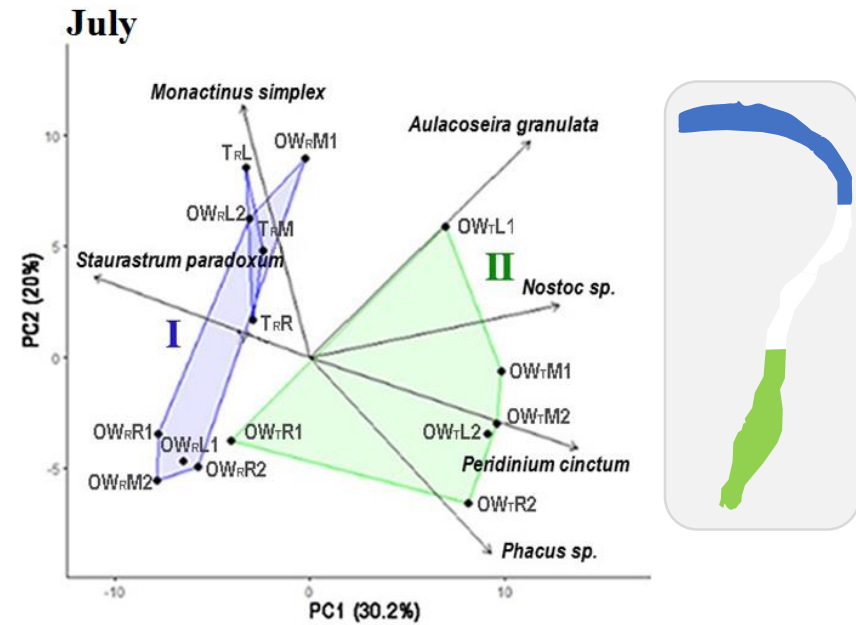
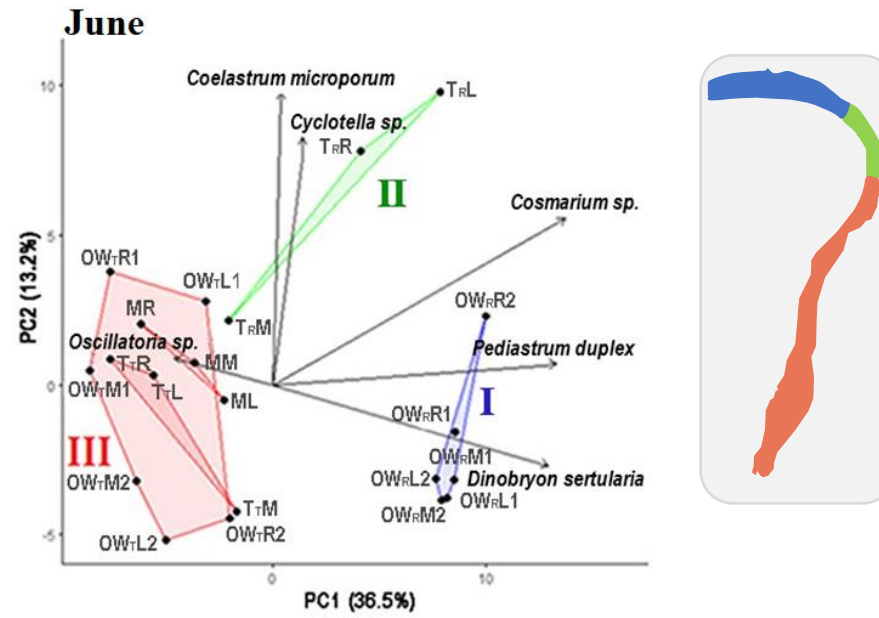
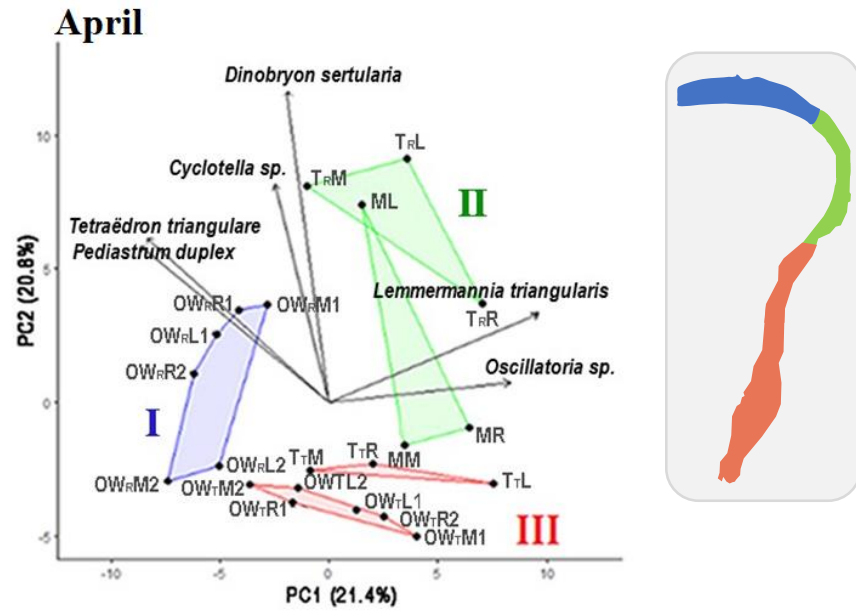
Fall season

Eredmények, fizikai és kémiai változók

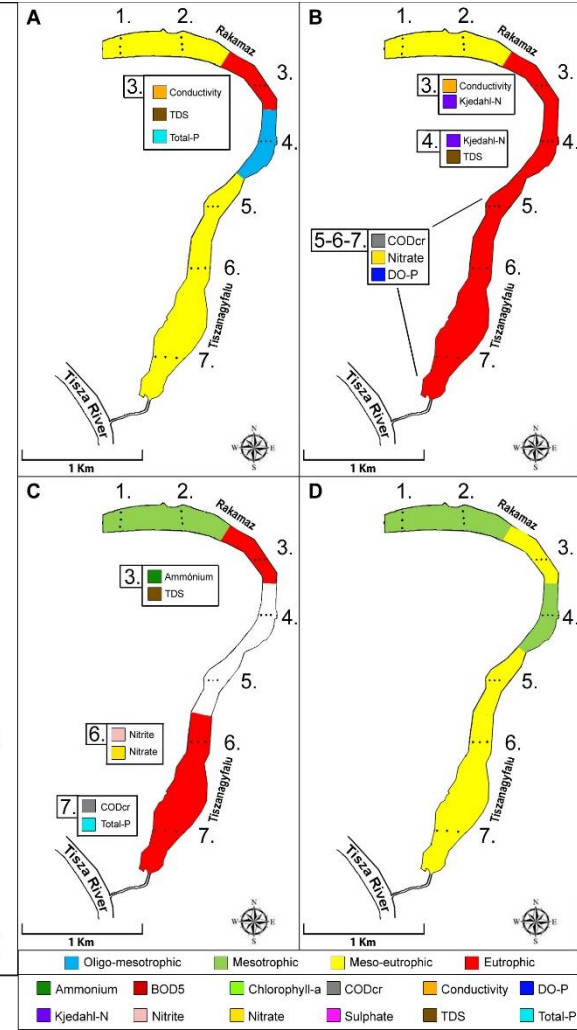
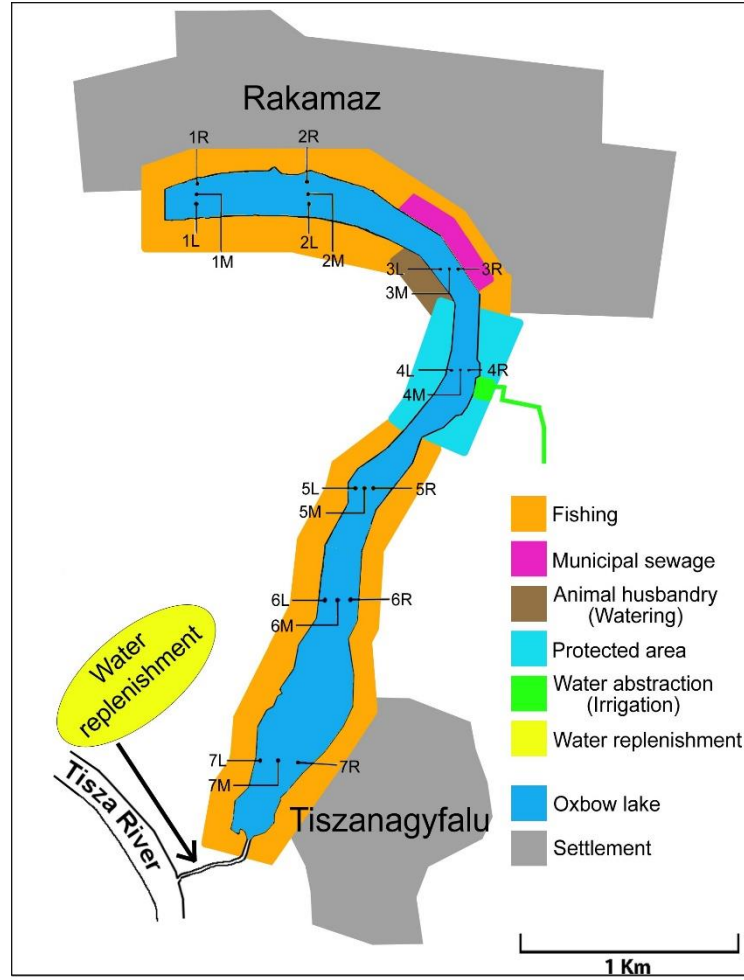

Eredmények, algaplankton

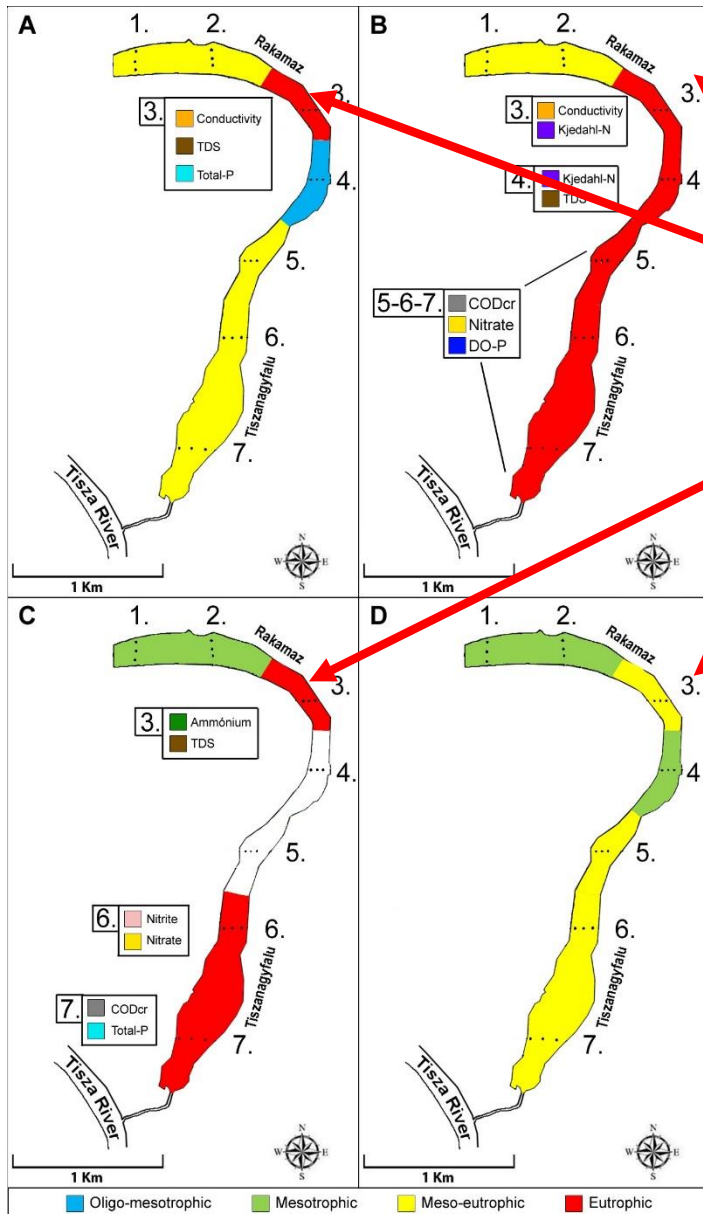

Eredmények, algaplankton, fizikai és kémiai változók és tájhasználat

April

Jun

Rakamazzal határos 1 és 2. mintavételi keresztzelvényben „közepes” és a jó határán van a vízminőség.

Rakamaz község Déli és Keleti régiójából (3.) csurgalékvíz kerül a vztérbe, mely tápanyagdúsulást okoz!
Egész év során kedvezőtlenül befolyásolja a vízminőséget

Kedvezőtlen állapotokat idéz elő, melyet jelez a fajszerkezetében az algaközösség összetétele, valamint a bekerülő tápanyag intenzifikálja a makrofita közösség biomassa-növekedését!

A tavasz és őszi időszakban még markánsabban jelentkezik a hatása!

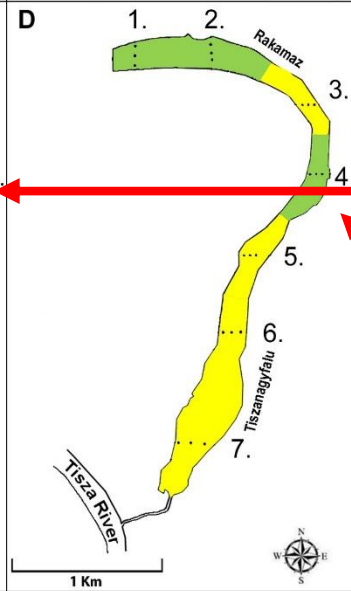
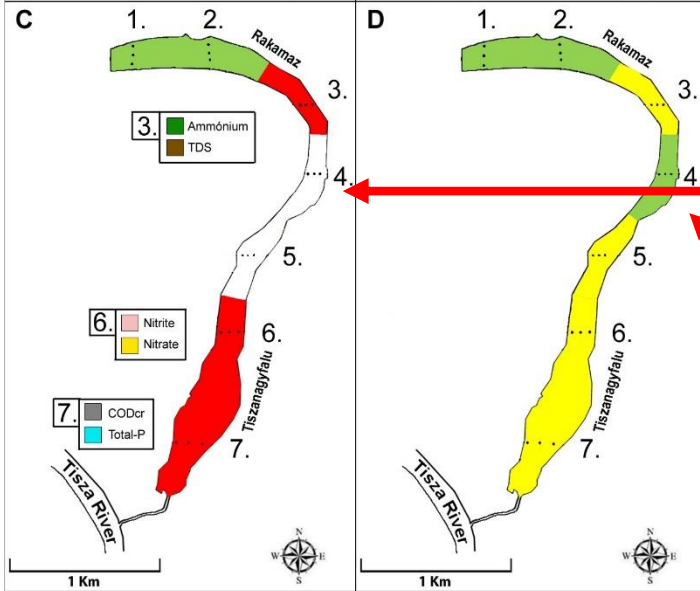
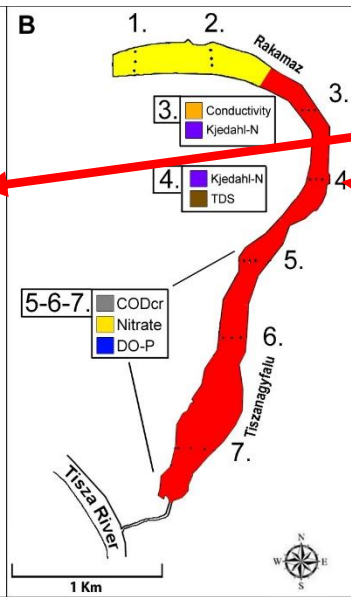
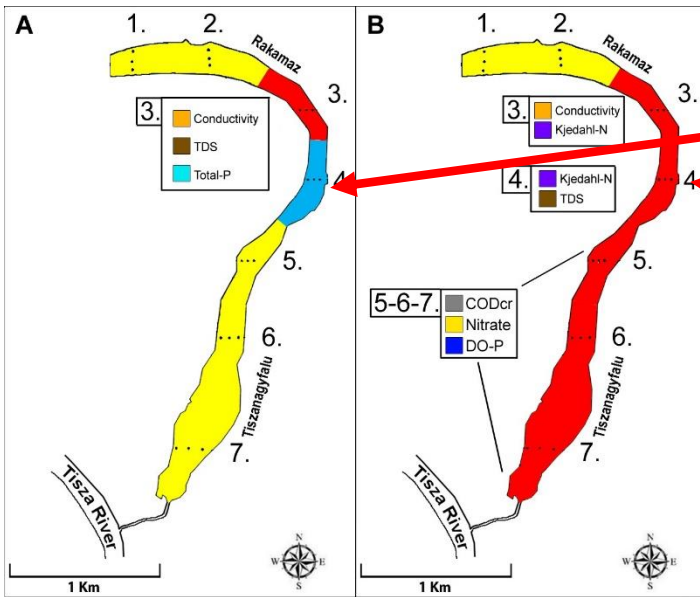

Jul

Oct

April

Jun

Jul

Oct

Természetvédelmi oltalom alatt álló terület (4.) áprilisban kiváló állapotban volt

Júniusra eutróf lett a víztér, már a vízkivétel is korlátozott volt

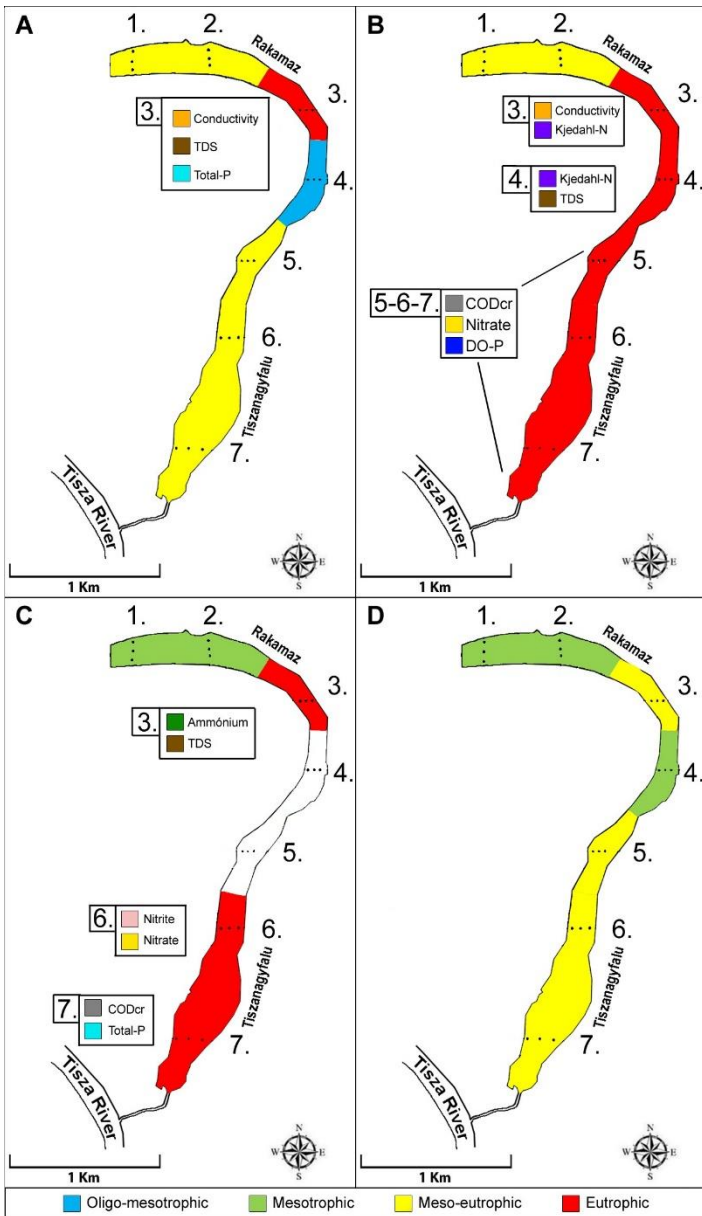
Júliusra annyira elszaporodott a makrofita közösség, hogy a mintavétel sem volt megvalósítható

Októberben a víztér jó minőségű volt.

■ Oligo-mesotrophic
 ■ Mesotrophic
 ■ Meso-eutrophic
 ■ Eutrophic

April

Jun

Jul

Oct

Az alsó szakaszon mit történt a nyár folyamán?

A vízpótlás tápanyagdúsulást okoz!

A kaszálás, legeltetés miatt 40-80 cm-rel csökkentik a vízszintet!

KATASZTRÓFA!

Összefoglalás

Az algák, a fizikai-, kémiai változók és a tájhasználat kapcsoltsága vízminőség tekintetében jól értelmezhető

Mindenkinek más és más az érdeke!!!!

Priorizálni kell, a végtelenségig nem lehet egyetlen vízteret sem terhelni különböző tájhasználati típusokkal

Vizeinkre vigyázni kell, mennyiségi és minőségi vonatkozásban is!

Köszönöm a figyelmet!

